

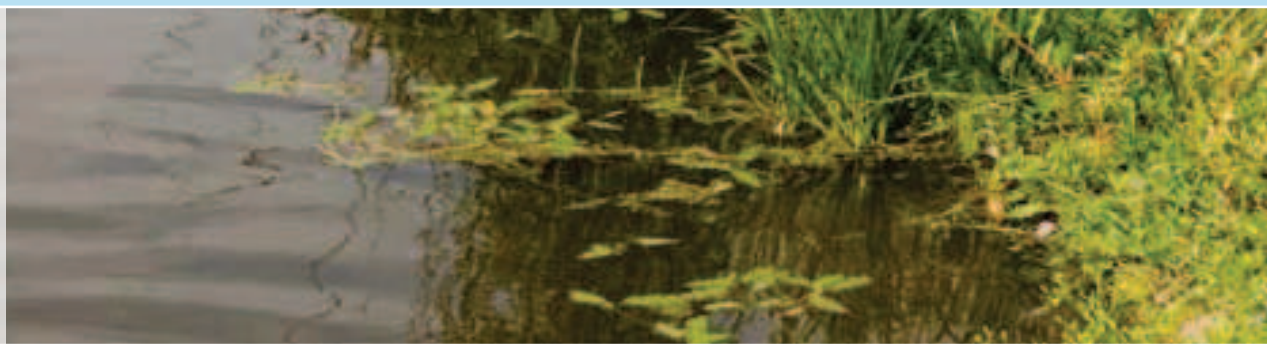

Hoogheemraadschap van Delfland

Wandelen langs Delflands water

Zeven wandelroutes door Zuid-Holland

Overzicht wandelroutes

Route 1	De blanke top der duinen... Delflandse hoofden	4
Route 2	Glazen stad, achter de duinen Westland	8
Route 3	Zicht op Vlietlanden Midden-Delfland	14
Route 4	Elzen, wilgen en een krekengebiedje Bieslandse Bos	20
Route 5	Parel nabij de stad Schieland	26
Route 6	Historische beek, van monding tot bron Haagse Beek	32
Route 7	Landgoed, stad en waterwerk Haagland	38

Topografische ondergronden: ©De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2006

Legenda

 Startpunt	 Pontveer
 Hoofdroute	 Ziekenhuis
 Alternatieve route	 Parkeerterrein
 Wandelrichting	 Camping
 Kerk	 Horeca
 Watermolen	 Honden toegestaan
 Gemaal	 Verboden voor honden
 Monument	 Bushalte
 Vuurtoren, lichttoren	 Voetveer
 Treinstation	 Tramhalte
 Metrostation	

Afkortingen routebeschrijving

LA	Linksaf
L	Links
RA	Rechtsaf
R	Rechts
RD	Rechtdoor
ri	Richting
P	ANWB-paddenstoel
Y	ANWB-wegwijzer

7

Kijk voor eventuele
wijzigingen in
de route op
www.hhdelfland.nl

Landgoed, stad en waterwerk

Toen in het begin van de vorige eeuw het Haagse Laakhavengebied geschikt werd verklaard voor bebouwing was al op voorhand één ding duidelijk: om de slappe ondergrond te verstevigen zou een gigantische hoeveelheid zand nodig zijn. Besloten werd de spa in de grond te steken in de buurt van landgoed Te Werve in Rijswijk. Het resultaat is er nog steeds: de Put.

De Put is zeven meter diep en bevat water dat er op een afstandje donker uitziet, maar bij nadere beschouwing glashelder blijkt te zijn. Het geheim daarachter is simpel: het landgoed is aangelegd op een strandwal en het grondwater in de Put wordt daardoor op natuurlijke wijze door het zand gezuiverd. Meer en landgoed liggen overigens midden in Rijswijk - en dat is een merkwaardige sensatie voor de bezoeker.

Dankzij de aanwezigheid van els, sleedoorn, meidoorn en Gelderse roos is het hier goed toeven voor vogels. Het herenhuis wordt tegenwoordig geëxploiteerd door een grote onderneming en doet dienst als conferentiecentrum, feestzaal, schildersatelier of als bridgeclub. Het landgoed wordt sinds 1999 onderhouden door het Zuid-Hollands Landschap.

Lengte

15 km

(in te korten tot 7,5 km
of 10/11 km).

Start- en eindpunt

NS-station Rijswijk.

Nootd

Delft

Wateringen

's-Gravenhage

Rijswijk

Station
Rijswijk

0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000

N

Kijkpunten

A Gemaal Plaspoel- en Schaaapweipolder

Na een fusie van de Schaaapweipolder met de naburige Plaspoelpolder nam het gemaal langs de Schie de waterbeheersing door de Molen van de Plaspoel- en Schaaapweipolder over.

B Hoekpolder

De Hoekpolder in Rijswijk ligt centraal in het beheersgebied van Delfland. Dat is een van de belangrijkste redenen om een deel van deze polder in te richten als waterberging. Na extreem veel regen kan overvloedig water daar tijdelijk worden opgeslagen. Dit verkleint de kans op wateroverlast in de omgeving. Belangrijk gegeven daarbij is dat er zo weinig mogelijk aan het groene gebied verandert. Natuurwaarden en recreatiemogelijkheden blijven behouden of worden waar mogelijk versterkt.

Vanwege de gevonden aanwezige archeologische elementen, zoals een 12de eeuwse woonterp, zal de geplande

Routebeschrijving

1. Loop het station uit aan de zijde Centrum/Stationshal
2. Op het Piramideplein voor het station **RA**
3. De Dr. H. Colijnlaan inlopen
4. Op de Huis te Landelaan **LA**
5. Op het kruispunt met stoplichten **RD** de Generaal Spoorlaan oversteken
6. Een breed voetpad **R** van de Huis te Landelaan volgen
7. **RA**, beklinkerde Van Vredenburgweg
8. Waar de Van Vredenburgweg lijkt op te houden **RD** parallel aan fietspad
9. Direct na de toegangspoort van Huis te Werve **LA**, weg tussen sportvelden in
10. **RA** voetpad, Julialaantje
11. Op kruising met het Don Boscolaantje **RD**
12. Het park en de kinderboerderij van het Von Fisennepark passeren
13. De drukke Burgemeester Elsenlaan **RD** oversteken
14. Julialaantje verder volgen
15. Aan het eind **RA** en direct **LA**, Ruysdaelplein
16. Steenlaan **RD** oversteken en winkelstraat inlopen
17. Op het kerkplein voor de oude pomp **RA**, Kerklaan
18. Op kruising met de Julianastraat **RA**
19. Eerste straat **LA**, Valkrust
20. Aan het einde **RA**, Valkruststraat
21. Aan het eind **LA**, Rembrandtkade
22. Lindelaan oversteken en Rembrandtkade aflopen
23. Aan het eind **LA**, Sir Winston Churchilllaan
24. Bij de Kerklaan **RA** Sir Winston Churchilllaan oversteken en parkje inlopen
25. In het park **R** aanhouden

permanente waterpartij binnen het plan op een andere plaats worden ingepast.

C Schaaapweimolen

Al in 1445 is er sprake van windbemaling in het gebied Noord-, Plaspoel-, Schaaapweipolder in Rijswijk. In 1601 kreeg de Schaaapweipolder, 129 hectare groot, een eigen 'wipmolen' die in 1825 volledig afbrandde. In 1826 werd de opvolger gebouwd: de huidige achtkantige poldermolen, waarin de molenaar met zijn

26. Aan het eind **RD**, Thierenskade
27. Bij de Delftsche Vliet **RA** voetpad langs kanaal
28. Ophaalbrug over en **LA** voetpad langs kanaal, Jaagpad
29. Onder het viaduct van de A4 doorlopen
30. Het kanaal volgen tot het gemaal van de Plaspoel- en Schaaapweipolder **A**
31. Een bruggetje over en net voorbij Vlietzicht **RA** parkeerplaats op
32. Via een voetpad het Elsenburgerbos inlopen
33. Een bruggetje over en **RD** een fietspad, Heuvelring, oversteken
34. Iets omhoog lopen en op kruising **LA**
35. Op de volgende splitsing **R** aanhouden en op de tweede splijting **RD**
36. Voor de vijver **RA**, klinkerpad
37. Op een kruising **RA** iets omhoog
38. Op een volgende kruising **LA**
39. Op een splitsing **L** aanhouden
40. Op een splitsing bij bankje en prullenbak **RA**
41. Aan het eind **RA**
42. Aan het eind **LA** op een klinkerpad
43. Langs een parkeerplaats lopen en de Lange Kleiweg oversteken
44. **RA** via een fietspad de A4 oversteken
45. Na het viaduct **LA** Kleipad
46. Onder het spoor doorlopen

Om de route in te korten tot 7,5 km:

47. **RA** Bosgang
48. **RA** Klaroenstraat
49. Langs spoor lopen tot Sir Winston Churchilllaan
50. **RA** NS-station Rijswijk binnenlopen via ingang Plaspoelpolder

Vervolg route van 15 km:

47. **LA** Bosgang en de A4 weer oversteken

(grote) gezin woonde. Er kwam een einde aan de autonome windbemaling van de Schaaipolder door het dempen van de molensloot door de Duitsers in 1944. In 1959 kocht de gemeente Rijswijk de molen en is de molen gerestaureerd.

D Wateringse Veld

Bij het ontwerp van Wateringse Veld is rekening gehouden met groen en water. In de wijk is het regenwater afgekoppeld van het riool. Dat wil zeggen dat het relatief schone regenwater niet via het riool wordt afgevoerd, maar via goten en buizen direct in de sloten terecht komt. De afvalwaterzuiveringsinstallatie hoeft op deze manier het relatief schone regenwater niet onnodig te zuiveren.

48. **RD** voetpad langs surfplas
49. **RA** voetpad, aan linkerzijde, parallel aan Hazepad op
50. Voorbij vijver **LA** voetpad richting Natuurtuin
51. De Natuurtuin passeren en na een bruggetje **RA**
52. **RD** voorbij alle vijvers lopen
53. Aan het eind van de laatste vijver, ter hoogte van een bruggetje **RA**, na een paar meter **LA**
54. Aan het einde op een weg **LA**
55. **RD** de drukke Prinses Beatrixlaan oversteken
56. Op het fietspad aan de overzijde **RA**
57. **LA**, Van Zijlweg
58. Aan het einde **RA**, van Rijnweg en opnieuw de A4 oversteken
59. **RD**, Van der Kooijweg
60. Op de hoek van de Goedendorpstraat en het Mr. Beerninkplantsoen **LA** via een bruggetje een park in
61. Op een splitsing gelijk **RA**
62. Op de volgende splitsing **L** aanhouden
63. Een bruggetje over en de weg volgen naar **R**
64. Op een splitsing bij een bankje **RA**
65. Op de volgende splitsing **LA**
66. Op de volgende splitsing **RA**
67. Op een splitsing vlak voor een bruggetje **LA**
68. Op een kruising van paden **RA**
69. Op een splitsing rechts aanhouden
70. Aan het einde aan de linkerzijde **RD** het fietspad volgen **(B) (C)**
71. De volgende splitsing **RD** en na het Mr. Beerninkplantsoen het trottoir aan de rechterkant **RD** vervolgen
72. Voor de rotonde **LA** Eikelenburglaan
73. Voetpad langs crematorium volgen tot het eind
74. **RA** de trambaan oversteken en meteen **LA** de brug over

75. Fietspad met twee bochten naar beneden volgen
76. In nieuwbouwwijk Wateringse Veld eerste straat **RA**, Vuurland **D**
77. Via bruggen de wooneilanden Vuurland, Gotland en Langeland oversteken
78. Op het wooneiland Jutland **RA**
79. Een bruggetje over en direct **LA**
80. Op splitsing vlak voor een kinderboerderij **RA**
81. Bij het water **LA** en langs de kinderboerderij lopen
82. Aan het einde **RA** via de Treslonglaan en direct **RA** Oosteinde
83. Eerste straat **LA**, Strijplaan
84. Na 25 meter **LA**, Strijpwetering
85. Bij het water **RA**
86. De Strijpwetering 700 meter volgen en direct na huisnr. 40 **RA** langs fietspad
87. De Strijplaan oversteken en **RD** lopen, Anemoondreef
88. Bruggetje over en fietspad langs sportvelden volgen
89. De drukke Schaapweg oversteken en direct **LA**, voetpad
90. De F.D. Roosevelt- en de John F. Kennedylaan naar **R** negeren
91. Net na een weiland **RA** een smal paadje landgoed De Voorde op
92. Bij een bankje **LA**
93. Op een splitsing van verharde paden **RA**, langs de voorkant van huis De Voorde
94. Het verharde pad met een bocht naar **L** volgen
95. Aan het eind **RA** een fietspad langs een klinkerweg op
96. Paaltjes op de weg passeren en na een weiland eerste onverharde pad **RA** in
97. Aan het einde **RA**, verhard voetpad
98. Een zijpad naar **R** met bruggetje negeren
99. Eerste pad **LA**
100. Aan het einde **RA**
101. Op een klinkerweg **LA**
102. Op een kruising net voor huizen **RA**, verhard voetpad
103. Een pad naar **R** met bruggetje negeren
104. Op een splitsing **RA**
105. Aan het einde een bruggetje over en **LA**, Generaal Spoorlaan
106. Na 25 meter **RA** de Generaal Spoorlaan oversteken en de Minister Van den Tempellaan in
107. Aan het einde **LA**, Prinses Irenelaan
108. De drukke Prinses Beatrixlaan oversteken
109. Voor het winkelcentrum **RA**
110. **LA** het winkelcentrum op, Prins Willem-Alexanderpromenade
111. Aan het einde **LA**, Steenvoordelaan
112. Eerste straat **RA**, Wethouder Hillenaarplantsoen
113. Doorlopen tot NS-station Rijswijk

